

Beslutningsforslag nr. B 149. Fremsat den 16. juni 1999 af Søren Søndergaard (EL), Keld Albrechtsen (EL), Søren Kolstrup (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk deltagelse i en fredsbevarende, humanitær og demokratiopbyggende indsats i Kosova og det øvrige Balkan

Da det er Folketingets opfattelse, at Danmark skal være foregangsland, når det gælder humanitær nødhjælp, genopbygning og støtte til kampen for demokrati og menneskerettigheder på Balkan, opfordrer Folketinget regeringen til

- at fortsætte og forstærke den humanitære nødhjælp til Kosovas forfulgte befolkning, det være sig i selve Kosova eller i tilstødende områder, samt yde humanitær hjælp til alle krigens ofre,
- at stille alle Danmarks minerydningsressourcer, som ikke anvendes andetsteds, til rådighed for fjernelse af miner og ueksploderede NATO-bomber i Kosova,
- at yde befolkningen i Kosova al mulig politisk og praktisk opbakning til at vælge en konstituerende forsamling, som kan udarbejde forslag om Kosovas fremtid, herunder den nøjagtige status i forhold til FRY,
- at finde veje til at give direkte støtte til anti-nationalistiske og demokratiske projekter på Balkan, ikke mindst i Serbien og Kroatien,
- at forstærke presset på de kroatiske og serbiske myndigheder, for at alle flygtninge kan vende tilbage til deres hjemstavn i sikkerhed og uden at risikere forfølgelse og diskrimination,
- at bidrage til genopbygningen af Balkan, først og fremmest i Kosova, Albanien, Montenegro, Makedonien og Bosnien,
- at arbejde for, at EU-landene giver ensidig, toldfri adgang for varer fra lande på Balkan, der respekterer menneskerettighederne,
- at støtte Den Internationale Krigsforbryderdomstols arbejde på Balkan med det formål at få alle krigsforbrydere stillet for retten,
- at bidrage på ovenstående grundlag med danske soldater samt at bidrage med politifolk, nødhjælpsarbejdere og andre til fredsbevarende, humanitære og demokratiopbyggende aktioner i regi af FN, OSCE eller Europarådet.

Bemærkninger til forslaget

Fred og stabilitet i Kosova og på resten af Balkan nås ikke primært ved hjælp af soldater. Det kræver en kombination af en lang række tiltag, hvoraf nogle af de væsentligste er nævnt i dette beslutningsforslag. Dem opfordres regeringen til at gøre noget ved.

Til uddybning af beslutningsforslagets enkelte punkter kan nævnes:

- Det er nødvendigt med en indsats i selve Kosova, men også i forhold til flygtninge fra Kosova i nærområder som Albanien, Makedonien, Montenegro og Serbien.
- Der henvises bl.a. til den omfattende minerydningsaktion, som FN står for i Cambodja. Den er et bevis på, at FN-systemet råder over kompetence til at gennemføre minerydningsaktioner, hvorfor det er oplagt at overlade minerydningen til FN. I den forbindelse er det helt afgørende, at FN tilføres de nødvendige ressourcer til at løfte opgaven.
- Set ud fra et demokratisk synspunkt er det helt afgørende, at diskussionen om Kosovos fremtid - herunder områdets fremtidige status - føres og konkluderes af Kosovos befolkning. Derfor må valgte repræsentanter for befolkningen så hurtigt som muligt få mulighed for at udarbejde forslag, som befolkningen kan tage stilling til ved en folkeafstemning. Ethvert forsøg fra en udefra kommende magt på at trække en beslutning ned over hovedet på den lokale befolkning vil ikke alene føre til fortsatte konflikter, men også betyde forlænget tilstedeværelse af fremmede styrker.
- Efter år med blodige krige, forårsaget af etnisk undertrykkelse og nationalistisk propaganda, er mange modsætninger på Balkan skærpet i en grad, som også fremover kan føre til destabilisering af området. Derfor er det afgørende, at der sættes en proces i gang, som kan demokratisere det politiske liv, modvirke ekstrem nationalisme samt imødegå de stadig stærkere tendenser til diskrimination på grund af etnisk eller nationalt tilhørsforhold. Det kan bl.a. ske ved at støtte demo-

- kratiske og multi-etniske projekter og kræfter, f.eks. i form af uafhængige radio- og tv-stationer.
- Bl.a. for at kunne dæmme op for oppiskning af nationalistisk had er det vigtigt, at Balkans befolkninger ikke efterlades med det indtryk, at etniske udrensninger og flygtningestrømme glemmes eller ignoreres i det øjeblik, de væbnede sammenstød ophører. Derfor er det afgørende vigtigt at opretholde presset, så de kosova-albanske flygtninge kan vende tilbage, men så sandelig også, så det samme kan ske for de mange hundrede tusinde serbere, der er blevet fordrevet fra Krajina og Østslavonien.
- Der er et omfattende behov for genopbygningshjælp til Balkan, og den må koncentreres i de fattigste områder. Økonomisk og social fremgang er afgørende for, at en demokratisk udvikling kan lykkes. Men der er kun tale om reelt demokrati, hvis det er landene på Balkan selv, som - via deres valgte regeringer - bestemmer over økonomien. Ingen suveræne lande skal påtvinges at blive dikteret eller administreret af hverken EU, USA, NATO, IMF eller Verdensbanken.
- Et vigtigt formål med genopbygningshjælpen er at igangsætte en proces i lokalområdet, der sætter områdets beboere og myndigheder i stand til selv at bidrage til genopbygningen. Et væsentligt bidrag hertil vil være betingelsesløs og fri adgang for alle varer fra Balkan til EU's marked. For at kunne lægge pres på myndigheder, som fortsat krænker menneskerettighederne og modsætter sig demokratisering, kan denne frie adgang for varer gøres betinget af fremskridt på disse områder.
- En vigtig forudsætning for varig fred og forsoning mellem forskellige etniske grupper på Balkan er, at de ansvarlige for ugeringerne bliver retsforfulgt og straffet. I den forbindelse er det helt afgørende, at der ikke gøres forskel mellem forskellige etniske grupper, hvad angår strafforfølgelse. Derfor er det også dybt bekymrende at notere, hvordan både Serbien og Kroatien mere

eller mindre systematisk nægter at samarbejde med Krigsforbryderdomstolen.

- På en række punkter er ovenstående hensigter i strid med den ny ordening for Kosova, som NATO har dikteret. Derfor bør danske bidrag, civile så-

vel som militære, ikke stilles under NATO-kommando, men tilbydes som bidrag til løsning af konkrete opgaver, der er i overensstemmelse med ovenstående.

Skriftlig fremsættelse

Søren Søndergaard (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i en fredsbevarende, humanitær og demokratiopbyggende indsats i Kosova og det øvrige Balkan.

(Beslutningsforslag nr. B 149).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.